

26. Ex his igitur colligi poterunt, quæ ad veram contritionem maxime sunt necessaria : de quibus fidelem populum accurate oportebit docere, ut quisque intelligat, qua ratione comparare eam possit, regulamque habeat, qua dijudicet, quantum absit ab ejus virtutis perfectione.

Necessaria ad contritionem :
peccati detestatio,
voluntas confitendi,
emendationis propositum.

Primum enim necesse est peccata omnia, quæ admisimus, odisse, et dolere ; ne, si quædam tantum doleamus, ficta, et simulata, neque salutaris pœnitentia a nobis suscipiatur. Nam, ut a sancto Jacobo apostolo dictum est : Quicumque totam legem servaverit, offendat autem in uno, factus est omnium reus.¹ Alterum est, ut ipsa contritio, confitendi, et satisfaciendi voluntatem conjunctam habeat : de quibus postea suo loco agetur. Tertium est, ut pœnitens vitæ emendandæ certam, et stabilem cogitationem suscipiat. Hoc vero Propheta his verbis aperte nos docuit : Si impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, et custodierit omnia præcepta mea, et fecerit judicium et justitiam : vita vivet, et non morietur. Omnium iniquitatum ejus, quas operatus est, non recordabor. Et paulo post : Cum averterit se impius ab impietate sua quam operatus est, et fecerit judicium et justitiam, ipse animam suam vivificabit. Ac paucis interjectis : Convertimini, inquit, et agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris : et non erit vobis in ruinam iniquitas. Projicite a vobis omnes prævaricationes vestras, in quibus prævaricati estis, et facite vobis cor novum.² Idem etiam Christus dominus mulieri, quæ in adulterio deprehensa est, præscripsit : Vade, inquit, et jam amplius noli peccare.³ Item paralytico illi, quem ad probaticam piscinam curaverat : Ecce, ait, sanus factus es : jam noli peccare.⁴ Sed natura quoque ipsa, et ratio plene ostendunt, duo illa ad contritionem esse in primis necessaria, dolorem scilicet peccati admissi, et propositum cautionemque ne quid hujusmodi in posterum committatur. Nam qui amico reconciliari velit, quem injuria aliqua affecerit ; et doleat oportet, quod in eum injuriosus, et contumeliosus fuerit ; et diligenter reliquo tempore provideat, ne qua in re amicitiam læsisse videatur : quæ duo obedientiam adjunctam habeant, necesse est ; hominem enim legi, sive naturali, et divinæ sive humanæ, quibus sub-

¹ Jac. II. 10. — ² Ez. XVIII. 21. 31. — ³ Joan. VIII. 11. — ⁴ Joan. V. 14.

jectus est, parere convenit. Quare si quid pœnitens alteri per vim, aut per fraudem abstulit, restituat, oportet ; itemque alicujus aut commodi, aut officii compensatione illi satisfaciatur, cujus dignitatem, aut vitam dicto, factove violavit ; tritum enim est omnium sermone, quod apud sanctum Augustinum legimus : Non remittitur peccatum, nisi restituatur ablatum.¹ Neque vero inter cetera, quæ ad contritionem maxime pertinent, minus diligenter, et necessario curandum est, ut, quidquid injuriarum ab altero acceperis, id totum remittatur, ac condonetur ; ita enim Dominus et salvator noster monet, atque denuntiat : Si dimiseritis hominibus peccata eorum : dimittet et vobis pater vester cælestis delicta vestra. Si autem non dimiseritis hominibus : nec pater vester dimittet vobis peccata vestra.²

Hæc sunt, quæ fidelibus in contritione observanda sunt : cetera, quæ ad hanc rem colligi a Pastoribus facile poterunt, efficient quidem, ut in suo genere contritio sit magis perfecta, et absoluta ; verum adeo necessaria existimanda non sunt, ut sine his veræ, et salutaris pœnitentiæ ratio constare non possit.

SED quoniam non satis esse Pastoribus debet, si ea doceant, quæ ad salutem videntur pertinere, nisi etiam omni cura et industria laborent, ut fideles ad eam ipsam rationem, quæ illis præscripta est, vitam, actionesque suas dirigant, vehementer proderit, contritionis vim, et utilitatem sæpius proponere. Nam cum pleraque alia pietatis studia, veluti beneficentia in pauperes, jejunia, preces, et alia id genus sancta et honesta opera, hominum culpa, a quibus profiscuntur, a Deo interdum repudientur ; ipsa certe contritio numquam illi grata et accepta esse non potest. Nam inquit Propheta : Cor contritum et humiliatum Deus non despicias.³ Quin etiam statim, ut eam mentibus nostris concepimus, peccatorum remissionem nobis a Deo tribui, alio loco ejusdem Prophetæ verba illa declarant : Dixi, confitebor adversum me injustitiam meam Domino : et tu remisisti impietatem peccati mei.⁴ Atque ejus rei figuram in decem leprosis animadvertimus, qui a Salvatore nostro ad sacerdotes missi, ante-

27.

Vis et utilitas contritionis sæpius proponenda.

¹ Epist. CLIII. c. VI. n. 20. — ² Matt. VI. 14. — ³ Psalm. L. 19. — ⁴ Psalm. XXXI. 5.

quam ad illos pervenirent, a lepra liberati sunt.¹ Ex quo licet cognoscere, veræ contritionis, de qua supra dictum est, eam vim esse, ut illius beneficio omnium delictorum veniam statim a Domino impetremus.

Ratio contritionis exercenda.

Plurimum etiam valebit ad fidelium mentes excitandas, si Pastores rationem aliquam tradiderint, qua se quisque ad contritionem exercere possit. Monere autem oportet, ut omnes conscientiam suam frequenter excutientes, videant, num quæ a Deo, sive ecclesiasticis sanctionibus præcepta sunt, servaverint. Quod si quis alicujus sceleris reum se esse cognoverit, statim seipsum accuset, supplexque a Domino veniam exposcat, et spatium tum confitendi, tum satisfaciendi sibi dari postulet: in primisque divinæ gratiæ præsidio se adjuvari petat, ne in posterum eadem illa peccata admittat, quæ admisisse vehementer pœnitet. Curandum erit præterea Pastoribus, ut in peccatum summum fidelium odium concitetur; tum quia summa est illius fœditas, et turpitude; tum quia gravissima damna, et calamitates nobis affert; nam Dei benevolentiam, a quo maxima bona accepimus, longè que majora expectare et consequi licebat, a nobis abalienat, et summorum dolorum cruciatibus perpetuo afficiendos sempiternæ morti nos addicit.

28. CONFESSIO. Hactenus de contritione: nunc ad confessionem, quæ est altera pœnitentiæ pars, veniamus. Quantum vero curæ et diligentiae in ea explicanda ponere Pastores debeant, ex eo facile intelligent, quod omnibus fere piis persuasum est, quidquid hoc tempore sanctitatis, pietatis, et religionis in Ecclesia, summo Dei beneficio, conservatum est, id magna ex parte confessioni tribuendum esse, ut nulli mirandum sit, humani generis hostem, cum fidem catholicam funditus evertere cogitat, per ministros impietatis suæ, et satellites, hanc veluti Christianæ virtutis arcem totis viribus oppugnare conatum esse.

29. *Confessionis utilitas:*

PRIMUM itaque docendum est, confessionis institutionem nobis summopere utilem, atque adeo necessariam fuisse. Ut enim hoc concedamus, contritione peccata deleri, quis igno-

¹ Luc. XVII. 14.

rat illam adeo vehementem, acrem, intensam esse oportere, ut doloris acerbitas, cum scelerum magnitudine æquari, conferrique possit? at quoniam pauci admodum ad hunc gradum pervenirent, fiebat etiam ut a paucissimis hac via peccatorum venia speranda esset. Quare necesse fuit, ut clementissimus Dominus faciliori ratione communi hominum saluti consuleret; quod quidem admirabili consilio effecit, cum claves regni cælestis Ecclesiæ tradidit. Etenim ex fidei catholice doctrina omnibus credendum, et constanter affirmandum est: si quis ita animo affectus sit, ut peccata admissa doleat, simulque in posterum non peccare constituat; etsi ejusmodi dolore non afficiatur, qui ad impetrandam veniam satis esse possit; ei tamen, cum peccata sacerdoti rite confessus fuerit, vi clavium scelera omnia remitti, ac condonari: ut merito a sanctissimis viris Patribus nostris celebratum sit, Ecclesiæ clavibus aditum in cælum aperiri: de quo nemini dubitare fas est, cum a Florentino Concilio decretum legamus, pœnitentiæ effectum esse absolutionem a peccatis.¹

ad facilitatem peccati remissionem,

Verum ex eo præterea licet cognoscere, quantam afferat confessio utilitatem, quod iis, quorum est corrupta vitæ consuetudo, nihil tam prodesse ad mores emendandos experimur, quam si interdum occultas animi sui cogitationes, facta, dictaque omnia, prudenti, et fideli amico patefaciant, qui eos opera, et consilio juvare possit. Quare ad eandem rationem maxime salutare existimandum est iis, qui scelerum conscientia agitantur, ut sacerdoti tamquam Christi domini vicario, cui perpetui silentii severissima lex proposita est, animæ suæ morbos, et vulnera aperiant: statim enim parata sibi medicamenta invenient, quæ non solum præsentis ægritudinis sanandæ, verum ita præparandæ animæ cælestem quandam vim habeant, ut deinceps facile futurum non sit, in ejusdem morbi et vitii genus recidere.

ad morum emendationem,

Neque vero illa confessionis utilitas prætermittenda, quæ ad vitæ societatem, et conjunctionem magnopere pertinet; constat enim, si sacramentalem confessionem e Christiana disciplina exemeris, plena omnia occultis, et nefandis sceleribus futura esse: quæ postea, et alia etiam multo graviora, homines peccati consuetudine depravati, palam committere

ad criminum coercionem.

¹ Dec. pro Arm.

non verebuntur; etenim confitendi verecundia, delinquendi cupiditati, et licentiæ tanquam frænos injicit, et improbitatem coerces.

30.
Confessio est accusatio peccatorum ad veniam obtinendam.

SED jam confessionis utilitate exposita, quæ sit ejus natura et vis, Pastoribus tradendum erit. Eam igitur definiunt esse peccatorum accusationem, quæ ad sacramenti genus pertinet, eo susceptam, ut veniam virtute clavium impetremus. Recte autem accusatio dicitur, quod peccata ita commemoranda non sunt, quasi scelera nostra ostentemus, ut ii faciunt, qui lætantur cum malefecerint,¹ aut omnino enarranda, ut si rem aliquam gestam otiosis auditoribus delectandi causa exponamus. Verum accusatorio animo ita enumeranda sunt; ut ea etiam in nobis vindicare cupiamus. Veniæ autem impetrandæ causa, peccata confitemur: quoniam hoc iudicium longe dissimile est forensibus capitalium rerum quæstionibus, in quibus confessioni pœna et supplicium, non culpæ liberatio, et errati venia constituta est. In eadem fere sententiam, quamvis aliis verbis, sanctissimi Patres videntur confessionem definisse: veluti cum sanctus Augustinus inquit: Confessio est, per quam morbus latens spe veniæ aperitur;² et S. Gregorius: Confessio est peccatorum detestatio:³ quarum utraque, quod in superiori definitione continetur, facile ad eam referri poterit.

31.
Confessionem a Christo institutam

SED jam, quod omnium maximi faciendum est, docebunt Parochi, ac sine ulla dubitatione fidelibus tradent, hoc sacramentum a Christo domino, qui bene omnia, et unius salutis nostræ causa fecit, ob ejus summam bonitatem, et misericordiam institutum esse.

constat ex Scripturis,

Apostolis enim, post resurrectionem unum in locum congregatis, insufflavit dicens: Accipite Spiritum sanctum: quorum remisistis peccata, remittuntur eis: et quorum retinueritis, retenta sunt.⁴ Cum igitur Dominus potestatem retinendi, et remittendi peccata sacerdotibus tribuerit; perspicuum est, ipsos etiam ea de re iudices constitutos fuisse. Atque idem significare visus est Dominus, cum apostolis id

¹ Prov. II. 14. — ² Aug. in Psalm. LXVI. n. 7. — ³ S. Greg. in I. Reg. lib. VI. c. 2. n. 33. — ⁴ Joan. XX. 22.

negotii dedit, ut Lazarum, a mortuis excitatum, a vinculis solverent, quibus constrictus erat;¹ nam sanctus Augustinus eum locum ita explanat: Ipsi, inquit, sacerdotes plus jam possunt proficere, plus confitentibus parcere, quibus crimen remittunt: Dominus scilicet per ipsos apostolos Lazarum, quem jam suscitaverat, obtulit discipulis solvendum, ostendens potestatem solvendi esse concessam sacerdotibus.² Quo etiam pertinet, quod iis, qui a lepra in itinere curati sunt, præceperat, ut sacerdotibus se ostenderent, illorumque iudicium subirent.³ Cum igitur Dominus potestatem remittendi, et retinendi peccata sacerdotibus tribuerit; perspicuum est, ipsos etiam ea de re iudices constitutos fuisse; at, quoniam, ut sancta Tridentina Synodus sapienter admonuit,⁴ de qualibet re verum iudicium fieri, atque in repetendis criminum pœnis justitiæ modus teneri non potest, nisi plane cognita, et perspecta causa fuerit: ex eo sequitur, ut pœnitentium confessione sigillatim peccata omnia sacerdotibus patefacienda sint.

Hæc igitur Pastores docebunt, quæ a sancta Tridentina Synodo decreta, ac perpetuo a catholica Ecclesia tradita sunt. Si enim sanctissimos Patres attente legimus, nusquam non apertissima testimonia occurrent, quibus confirmetur, hoc sacramentum a Christo domino institutum esse, et confessionis sacramentalis legem, quam illi exomologesin, et exagoreusin græco vocabulo appellant, tanquam evangelicam accipiendam esse. Quod si etiam veteris testamenti figuras exquirimus, sine dubio ad peccatorum confessionem videntur pertinere varia illa sacrificiorum genera, quæ ad expianda diversi generis peccata a sacerdotibus fiebant.

Sed quemadmodum confessionem a Domino salvatore institutam esse fideles docendi sunt: ita etiam monere eos oportet, quosdam ritus, et solemnes cærimonias Ecclesiæ auctoritate additas esse, quæ etsi ad sacramenti rationem non spectant, ejus tamen dignitatem magis ante oculos ponunt, et confitentium animos pietate accensos ad Dei gratiam facilius consequendam præparant. Cum enim aperto capite ad pedes sacerdotis abjecti, demisso in terram vultu,

et traditione.

35.
Ab Ecclesia cærimonie additæ sunt.

¹ Joan. XI. 44. — ² Auct. de vera et falsa pœn. c. X. — ³ Luc. XVII. 14. — Sess. 14, c. 5. et can. 7.

et supplices manus tendentes, aliaque hujusmodi Christianæ humilitatis signa dantes, quæ ad sacramenti rationem necessaria non sunt, peccata confitemur, ex his perspicue intelligimus, tum in sacramento cælestem vim agnoscendam, tum a nobis divinam misericordiam summo studio requirendam, atque efflagitandam esse.

36. *Confessionis necessitas.* JAM vero, nemo existimet confessionem a Domino quidem institutam, sed ita tamen, ut ejus usum necessarium esse non edixerit. Etenim sic statuunt fideles oportet, eum, qui mortali scelere premitur, confessionis sacramento ad spirituales vitam revocandum esse : quod quidem pulcherrima translatione a Domino aperte significatum videmus, cum hujus sacramenti administrandi potestatem, clavem regni cælorum appellavit.¹ Ut enim locum aliquem ingredi nemo potest, sine ejus opera, cui claves commissæ sunt, sic intelligimus neminem in cælum admitti, nisi fores a sacerdotibus, quorum fidei claves Dominus tradidit, aperiantur. Aliter enim nullus plane clavium usus in Ecclesia esse videbitur; ac frustra is, cui clavium potestas data est, quempiam cæli aditu prohibebit, si tamen alia via introitus patere queat. Hoc vero præclare a sancto Augustino cognitum est, cum inquit: Nemo sibi dicat, occulte ago apud Dominum pœnitentiam : novit Deus, qui mihi ignoscat, quid in corde ago : ergo sine causa dictum, quæ solveritis in terra, soluta erunt in cælo? ergo sine causa claves datæ sunt Ecclesiæ Dei?² Atque in eandem sententiam sanctus Ambrosius in libro de pœnitentia scriptum reliquit, cum Novatianorum hæresim convelleret, qui soli Domino potestatem peccata remittendi reservandam asserebant : Ecquis Deum, inquit, magis veneratur, qui ne mandatis illius obtemperat, an qui resistit?³ Deus nobis jussit ejus ministris obtemperare : quibus cum pareamus, honorem soli Deo deferimus.

37. *Confiteri tenemur,* Sed cum minime dubitari possit, confessionis legem ab ipso Domino latam, et constitutam esse; sequitur, ut videndum sit, quinam, quo ætatis, et anni tempore ei parere debeant. Primum itaque ex Lateranensis Concilii canone, cujus initium est, Omnis utriusque sexus, perspicitur, neminem

¹ Matt. XVI. 19. — ² Serm. CCCXCII. c. 3. — ³ De pœn. I. c. 2. n. 6.

confessionis lege adstrictum esse ante eam ætatem, qua rationis usum habere potest : neque tamen ea ætas certo aliquo annorum numero definita est. Sed illud universe statuendum videtur, ab eo tempore confessionem puero indictam esse, cum inter bonum, et malum discernendi vim habet, in ejusque mentem dolus cadere potest. Nam cum ad id vitæ tempus quisque pervenerit, in quo de salute æterna deliberandum est, tum primum sacerdoti peccata confiteri debet; cum aliter salutem sperare nemini liceat, qui scelerum conscientia premitur.

Quo vero potissimum tempore confiteri oporteat, eo canone, de quo antea diximus, sancta Ecclesia decrevit : jubet enim semel saltem quotannis fideles omnes peccata sua confiteri. Verum si, quid salutis nostræ ratio postulet, consideremus; profecto, quoties vel mortis periculum imminet, vel aliquam rem tractare aggredimur, cujus tractatio homini peccatis contaminato non conveniat : veluti cum sacramenta administramus, aut percipimus, toties confessio prætermittenda non est. Atque idem omnino servare oportet, cum veremur, ne nos alicujus culpæ, quam admiserimus, oblivio capiat. Neque peccata confiteri possumus, quæ non meminimus; neque peccatorum veniam a Domino impetramus, nisi ea pœnitentiæ sacramentum per confessionem deleat.

saltem quotannis.

38. SED quoniam multa in confessione observanda sunt, quorum alia ad sacramenti naturam pertinent, alia non ita necessaria sunt, de his accurate agendum erit; neque enim desunt libelli, et commentarii, ex quibus facile est, horum omnium explicationem depromere.

Illud autem in primis doceant Parochi, in confessione curandum esse, ut integra, et absoluta sit; etenim omnia mortalia peccata sacerdoti aperire oportet; nam venialia, quæ nos a Dei gratia non divellunt, et in quæ frequentius labimur, tametsi recte, atque utiliter, quod piorum usus demonstrat, confitemur, tamen sine culpa prætermitti, multisque aliis rationibus expiari possunt. At mortifera peccata, ut jam diximus, singula enumeranda sunt, quamvis etiam occultissime lateant, et ejus generis sint, quæ duobus tantum extremis decalogi capitibus interduntur. Sæpe enim evenit, ut

Confessio sit integra et absoluta quoad peccata mortalia.

ea gravius animam vulnerent, quam illa, quæ aperte, ac palam peccare homines solent : ita vero a sancta Tridentina Synodo definitum,¹ atque a catholica Ecclesia semper traditum est, quemadmodum sanctorum Patrum testimonia declarant. Est enim apud sanctum Ambrosium in hunc modum : Non potest quis justificari a peccato, nisi confessus fuerit peccatum.² Sanctus etiam Hieronymus in Ecclesiaste idem plane confirmat; inquit enim : Si quem serpens diabolus occulte momorderit, et, nullo conscio, eum peccati veneno infecerit, si tacuerit, et pœnitentiam non egerit, nec vulnus suum fratri, aut magistro voluerit confiteri, magister, qui linguam habet ad curandum, prodesse non poterit.³ Præterea sanctus Cyprianus in sermone de lapsis apertissime hoc docet, his verbis : Quamvis nullo sacrificii, aut libelli facinore constricti sint, quoniam tamen de eo cogitaverunt, idipsum apud sacerdotes Dei dolenter confiteantur. Denique hæc omnium Ecclesiæ doctorum communis vox est, atque sententia.

39.
et circumstantias peccatum aggravantes,

Sed in confessione summa illa cura, et diligentia adhibenda est, quam in rebus gravissimis ponere solemus, omneque studium ita eo conferendum, ut sanemus animæ vulnera, et peccati radices evellamus. Neque vero solum peccata gravia narrando explicare oportet, verum etiam illa, quæ unumquodque peccatum circumstant, et pravitatem valde augent, vel minuunt. Quædam enim circumstantiæ adeo graves sunt, ut peccati mortiferi ratio ex illis tantum constet : quare hæc omnia semper confiteri oportet. Si quis enim hominem interemerit, explicandum est, utrum ille sacris initiatus, an profanus fuerit. Itemque, si cum muliere concubuit, matrimoniine lege libera, aut alterius uxore, aut propinqua, aut alicujus voti sponsione Deo consecrata, aperiat necesse est. Hæc enim diversa peccatorum genera constituunt, ita, ut primum quidem simplex fornicatio, alterum adulterium, tertium incestus, quartum sacrilegium, a divinarum rerum doctoribus appelletur. Furtum etiam in peccatis numerandum est : verum si quis aureum nummum furetur, levius omnino peccat, quam is qui centum, vel ducentos, vel ingentem aliquam auri vim, præsertim vero qui sacram pecuniam abstulit. Quæ

¹ Sess. XIV. cap. 5. et can. 7. — ² De parad. c. XIV. n. 71. — ³ In Eccl. c. 10.

etiam ratio ad locum, et ad tempus pertinet, quorum exempla notiora sunt ex multorum libris, quam ut a nobis commemorentur. Hæc igitur, ut diximus, enumeranda sunt : quæ vero pravitatem rei magnopere non augent, sine crimine omitti possunt.

Sed ad confessionem adeo necessarium est, ut, quod antea diximus, integra et absoluta sit, ut, si quis debita opera, alia quidem ex iis, quæ explicari debent, prætermittat : alia vero tantummodo confiteatur, non solum ex ea confessione is commodum nullum consequatur, sed etiam novo scelere se obstringat : neque ejusmodi peccatorum enumeratio confessionis nomine, in qua sacramenti ratio insit, appellanda est : quin potius pœnitenti confessionem repetere est necesse, seque ipsum illius peccati reum facere, quod sacramenti sanctitatem simulatione confessionis violaverit. At vero, si alia de causa confessioni aliquid defuisse videatur, vel quia pœnitens nonnulla crimina oblitus fuerit, vel quia conscientiam suæ latebras non ita accurate perquisiverit, cum tamen illud in animo haberet, ut integre peccata omnia confiteretur, nihil ei opus erit confessionem iterare; satis autem habebit, si quando peccata, quæ oblitus erat, in memoriam reduxerit, ea sacerdoti alio tempore confiteri. In quo tamen animadvertendum est, ne forte nimis dissolute, et remisse conscientiam nostram scrutati simus, adeoque negligenter peccata admissa memoria repetere studuerimus, ut ea ne recordari quidem voluisse merito videri possimus; id enim si factum fuerit, confessionem iterare omnino oportebit.

Præterea curandum est, ut confessio nuda, simplex, et aperta sit, non artificiose composita, ut a nonnullis fit, qui potius vitæ suæ rationem exponere, quam peccata confiteri videntur. Ea enim confessio esse debet, quæ nos tales sacerdoti aperiat, quales nos ipsos novimus, certa pro certis, ac dubia pro dubiis demonstret. Quod si vel peccata non recensentur; vel alieni a re, quam tractamus, sermones inseruntur; perspicuum est, confessionem hac virtute carere.

Vehementer etiam commendandi sunt, qui prudentiam, et verecundiam in explicandis rebus adhibent; neque enim nimis multis verbis agendum est, sed, quæ ad cujusque peccati naturam, et rationem pertinent, brevi oratione, quæ mode-

40.
ita ut si voluntarie aliquid retineatur, iterari debeat;

41.
sit etiam nuda, simplex et aperta;

42.
prudens et verecunda, secreta,

stiam conjunctam habeat, aperienda sunt. Illud vero tum confitenti, tum sacerdoti maxime laborandum est, ut eorum sermo in confessione secreto habeatur. Quare fit, ut nemini omnino neque per nuntium, neque per litteras, quoniam ea ratione nihil jam occulte agi potest, peccata confiteri liceat.

43. *frequens.* Sed nulla res fidelibus adeo curæ esse debet, quam ut frequenti peccatorum confessione animam studeant expiare. Etenim cum aliquis mortifero scelere urgetur, nihil ei magis salutare esse potest, ob multa, quæ impendent, vitæ pericula, quam statim peccata sua confiteri. Nam, ut sibi quisque diuturnum vitæ spatium polliceri queat, turpe profecto est, cum in eluendis corporis, aut vestium sordibus tam diligentes simus, non eadem saltem diligentia curare, ne animæ splendor turpissimis peccati maculis obsolescat.

44. *Legimus confessionis minister, sacerdos jurisdictionem habens.* SED jam de ministro hujus sacramenti dicendum est. Eum autem sacerdotem esse, qui ordinariam, aut delegatam absolventi potestatem habeat, ex ecclesiasticis sanctionibus satis apparet; habeat enim oportet non solum ordinis, verum etiam jurisdictionis potestatem, qui hoc munere fungi debet. Illustre vero hujus ministerii testimonium præbent illa Domini verba apud sanctum Joannem : Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: et quorum retinueritis, retenta sunt: neque enim omnibus, sed apostolis tantum hæc dicta fuisse constat, quibus in hac functione sacerdotes succedunt: idque etiam maxime consentaneum est; nam cum omne gratiæ genus, quæ hoc sacramento tribuitur, a Christo capite ad membra derivetur; merito debent corpori Christi mystico, id est fidelibus illud administrare, qui soli verum ejusdem corpus conficiendi potestatem habent; cum præsertim fideles hoc ipso pœnitentiæ sacramento ad sacram Eucharistiam sumendam apti, idoneique reddantur.

Verum quanta olim religione in antiquissima Ecclesia jus ordinarii sacerdotis conservatum fuerit, ex veteribus Patrum decretis facile intelligitur; quibus cautum est, ne quis Episcopus, aut sacerdos in alterius parochia aliquid gerere audeat, sine ejus auctoritate, qui illi præset, aut nisi magna necessitas cogere videretur. Ita vero ab Apostolo sancitum

¹Joan. XX. 23.

est, cum Tito præcepit, ut in singulis civitatibus sacerdotes constitueret; qui scilicet doctrinæ, et sacramentorum cælesti pabulo fideles alerent, et educarent.¹

Quamquam si mortis periculum imminet, et proprii sacerdotis facultas non datur, ne hac occasione aliquis pereat, in Ecclesia Dei custoditum fuisse, Concilium Tridentinum docet, ut unicuique sacerdoti liceret, non solum omni peccatorum genere, cujuscumque potestatis sit, illa condonare, sed etiam ab excommunicationis vinculo solvere.²

JAM, præter ordinis, et jurisdictionis potestatem, quæ prorsus necessaria sunt, in primis opus est, ut hujus sacramenti minister tum scientia, et eruditione, tum prudentia præditus sit; judicis enim, et medici simul personam gerit. Ac quod ad primum attinet, satis constat, non vulgarem scientiam necessariam esse, qua et peccata investigare, et ex variis peccatorum generibus, quæ gravia, quæ levia sint, pro cujusque hominis ordine, et genere judicare possit; ut autem medicus est, summa quoque prudentia indiget; etenim diligenter providendum est, ut ea remedia ægroto adhibeantur, quæ ad illius animam sanandam, et in posterum contra morbi vim muniendam aptiora esse videantur. Ex quo poterunt fideles intelligere, cuius maximo studio curandum esse, ut eum sibi sacerdotem deligat, quem vitæ integritas, doctrina, prudens judicium commendat; qui, et quantum in eo officio, cui præest, ponderis ac momenti sit, et quæ cuique sceleri pœna conveniat, et qui vel solvendi vel ligandi sint, optime noverit.

Sed quoniam nemo est, qui non vehementer cupiat, scelerata, et turpitudinem suam occultari, monendi sunt fideles, nihil esse, quod timeant, ne ea, quæ ipsi confessione patefecerint, a sacerdote ulli umquam indicentur, neve aliquod ex ea periculi genus sibi ullo tempore creari possit; sacræ enim sanctiones gravissime in eos sacerdotes animadverti voluerunt, qui peccata omnia, quæ aliquis eis confessus fuerit, perpetuo, et religioso silentio compressa non tenuerint. Quare in Concilio Lateranensi magno ita legimus: Caveat omnino

¹Tit. I. 5. — ²Sess. XIV. c. 7.

45. *Qualitates ministri: scientia, prudentia, vitæ integritas.*

46. *Lex sigilli.*